

Джонатан Франзен „Поправките“

Яростта на нахлуващия от прериите студен есенен фронт. Усеца се: ще се случи нещо ужасно. Слънцето ниско в небето, мъждукащ светлик, изстиваща звезда. Повей след повей безредие. Дърветата се гънат, температурите падат, иде краят на целия северен религиозен култ към материалния свят. Дворове без деца. Удължени сенки по пожълтяла трева. Червен, летен и блатен бял дъб ръсят жълди по къщи с изплатени ипотеки. Потракват капаци на прозорци на празни спални. И боботенето, и свистенето на сушилнята за дрехи, гърленото прение на машината за издухване на листа, омекващите в книжна кесия ябълки, местен сорт, миризмата на бензин, с който Алфред Ламбърт беше почистил четката след сутрешното боядисване на дървената люлка на верандата.

Три следобед беше опасно време в тези геронтократски предградия на Сейнт Джуд. Алфред се беше събудил в голямото синьо кресло, в което дремеше от обед. Беше си взел дрямката, а местните новини бяха чак в пет. Двата празни часа бяха като пълен с гной джоб, в който се развива възпалителен процес. Алфред се надигна тежко, застана до масата за пинг-понг и напразно се ослуша за Инид.

Цялата къща се огласяше от звън, който само те двамата можеха да чуят. Тревожен звън. Същият като от металния диск с електрическо чукче, който прогонваше учениците от класните стаи при противопожарно учение. Той звънеше от толкова отдавна, че Ламбъртови вече не чуваха самия сигнал „тревога“, а – както става с всеки шум, който продължава толкова дълго, че човек може на спокойствие да го разчлени на звуците, от които е съставен (или пък както когато се взираш в някоя дума, докато накрая тя не се разпадне в низ от мъртви букви) – единствено бързото удряне на чукчето по металния резонатор, не един ясен тон, а неравна поредица от почуквания с дразнещо покритие от обертонове; звънът отекуваше от години и вече просто се сливаше с фона, освен в някои сутрешни часове, когато единият или другият се будеше, облян в пот, и си даваше сметка, че не помни откога се е появил този звън в главите им, дете звънтеше от толкова отдавна, че звукът беше заменен от някакъв метазвук, който се усилваше и отслабваше не в ритъма на звуковите вълни, а на много, много по-бавното укрепване и залиняване на *осъзнаването* на звука. А това осъзнаване се изостряше най-вече, когато времето навън будеше тревога. Тогава Инид и Алфред – тя коленичила в трапезарията пред отворените чекмеджета, той в мазето, взрян в злополучната маса за пинг-понг – имаха чувството, че едва ли не ще се пръснат от тревога.

Тревога за талоните с отстъпка в чекмеджето със свещи в дизайнерски есенни цветове. Талоните бяха захванати с ластик и Инид бавно проумяваше, че крайният срок за използването им (често пъти наперено ограден с червен кръг от производителя) е изтекъл преди месеци и дори години: стотината талона, на обща стойност над шейсет долара (над сто и двайсет в супермаркета „Чилтсвил“, където стойността на талоните се удвояваше), вече не ставаха за нищо. „Тилекс“ с отстъпка шейсет цента. „Екседрин“ с отстъпка от долар. Датите дори не бяха *скорошни*. Датите бяха *праисторически*. Тревожният звън отекуваше от *години*.

Тя бутна талоните обратно при свещите и затвори чекмеджето. Търсеше едно писмо, пристигнало с препоръчана поща преди няколко дни. Тогава Алфред чу тропането на пощальона по вратата и закрещя: „Инид! Инид!“, толкова силно, че нямаше как да чуе отговора ѝ „Аз ще отворя, Ал!“. Продължи да я вика, като постепенно се приближаваше, но тъй като подателят беше корпорация „Аксон“, улица „Двайсет и четвърта“, Източна индустриална зона, Швенксвил, Пенсилвания, и тъй като в ситуацията с „Аксон“ имаше някои аспекти, които Инид се надяваше да са

останали неизвестни за Алфред, тя набързо пхна писмото някъде в радиус от метър и половина от входната врата. Алфред изскочи от мазето, боботейки гръмовно като земекопна машина: „Някой чука на вратата!“, Инид изкрещя: „Пощалъонът! Пощалъонът!“, и той поклати объркано глава, всичко беше толкова сложно...

Инид беше сигурна, че ако не се налагаше през пет минути да се чуди какво прави Алфред, главата ѝ ще се проясни. Но колкото и да се опитваше, тя не успяваше да пробуди у него интерес към живота. Предложи му да се захване отново с металургичните си занимания, а той я погледна, все едно е полудяла. Попита го дали не може да свърши нещо на двора, а той отговори, че го болят краката. Напомни му, че съпрузите на всичките ѝ приятелки си имат хоби (Дейв Шумпърт – рисуване по стъкло, Кърби Рут – миниатюрни къщички за гнездене на розови финки, Чък Мейснър – ежечасно следене на борсата), а Алфред реагира, все едно тя се опитваше да му попречи да свърши някаква важна задача. И каква беше тази важна задача? Боядисването на люлката на верандата? Та с нея се занимаваше от Деня на труда. Доколкото Инид си спомняше, предишния път я беше боядисал за два часа. А сега слизаше в работилницата си всяка сутрин и когато след един месец тя надникна да види докъде е стигнал, видя, че са готови само крачетата.

Той като че ли искаше да го остави на мира. Оплака се, че четката е засъхнала и затова вървяло толкова бавно. Изстъргването на старата боя било пипкаво, като да белиш боровинки. Долу имало шурци. На Инид ѝ се стори задушно, но може би това се дължеше на миризмата на бензин и на влагата в работилницата, която лъхаше на пикоч (ама не можеше да е пикоч, нали?). Тя хукна обратно по стълбите да търси писмото от „Аксон“.

Шест дни в седмицата през процепа на входната врата пристигаха купчини пликове и брошури и тъй като на първия етаж не биваше да се трупа нищо случайно – преструвката на живеенето в тази къща беше, че никой не живее в нея, – Инид се изправяше пред голямо тактическо предизвикателство. Не се възприемаше като партизанка, но беше точно такава. Денем пренасяше снаряжение от скривалище на скривалище, изплъзвайки се изпод носа на правителствените отряди. Нощем, на светлината на очарователна, но твърде тъмна нощна лампа на твърде малката масичка за кафе, провеждаше важни операции: плащаше сметки, оправяше чековите книжки, опитваше се да дешифрира сметките за доплащане на „Медикеър“ и да разгадае заплашителното „Трето последно предупреждение!“ от някаква медицинска лаборатория, която настояваше за незабавно заплащане на 0,22 долара, като в същото време показваше баланс от 0,00 долара, според който Инид не дължеше нищо, а и така или иначе, в писмото нямаше адрес, на който да изпрати парите. Първото и второто предупреждение вероятно бяха скрити някъде, но предвид ограниченията, при които се налагаше да води войната си, Инид не беше съвсем сигурна къде точно се намират те в този момент. Подозираше, че може да са в долапа във всекидневната, но правителствените сили в лицето на Алфред гледаха някакво публицистично предаване по кабелната телевизия, като той, за да не заспи, беше увеличил звука докрай и беше оставил всички лампи във всекидневната запалени; освен това имаше немалка вероятност при отварянето на вратичката на долапа отвътре да се излее водопад от каталози и списания „Красив дом“, които да повлекат всевъзможни перспекти на „Мерил Линч“ и да предизвикат гнева на Алфред. Възможно беше и предупредителните писма да не са там, тъй като понякога правителствените сили нападаха скривалищата ѝ и заплашваха да „изхвърлят“ всичко, ако тя не подреди, но Инид беше твърде заета да избягва тези нападения, за да се хване да подреди, в последователността от насилствени премествания и депортирания се губеше и най-смътното подобие на ред, така че накрая в някоя пазарска чанта на „Нордстром“ с

откъсната дръжка, разквартирувана зад провисналата кувертюра на леглото, се оказваше цялата жалка бъркотия на бежанския живот – отделни броеве на „Грижи за дома“, черно-бели снимки на Инид от четирийсетте, рецепти на пожълтяла вестникарска хартия за салата от свежа маруля, последните сметки за телефона и газта, подробното първо писмо от медицинската лаборатория, в което се казваше, че не бива да обръща внимание на искания за плащане на стойност под петдесет цента, безплатна снимка от круиз, на която Инид и Алфред бяха с гирлянди от цветя по вратовете и пиеха коктейли от кокосови черупки, и единствените оцелели екземпляри на актовете за раждане на две от децата им например.

Макар че видимият враг на Инид беше Алфред, тя беше партизанин заради къщата, която беше окупирали и двамата. Мебелите в нея не търпяха шум и глъчка. Масите и столовете бяха от „Итън Алън“. Скриновете бяха пълни със „Споуд“ и „Уотърфорд“. Задължителните фикуси, задължителните аспарагуси. Разтворени броеве на „Архитекчъръл Дайджест“ на ниски масички със стъклени плотове. Туристически трофеи – китайски порцелан, музикална кутия от Виена, която от време на време Инид навиваше и отваряше. Мелодията беше „Непознати в нощта“.

За съжаление, Инид не притежаваше нужния за поддържането на подобна къща характер, а Алфред нямаше неврологичните дадености за това. Гневните му викове при откриването на следи от подривни партизански действия – пазарска чанта на „Нордстром“, хваната посред бял ден на стълбите към мазето, заради която едва не се беше строполил долу – бяха викове на правителство, което повече не може да управлява. В последно време той успяваше да накара калкулатора си да изплюе само безумни осемцифрени числа. След като отдели цял следобед за осигуровките на чистачката, пресметна ги пет пъти и получи четири различни числа, а накрая се спря на това, което се повтаряше (635,68 долара) – всъщност осигуровките възлизаха на 70,00 долара, – Инид предприе нощна атака над неговото шкафче с документи и му откъсна всички данъчни декларации, което вероятно щеше да подобри ефективността на домакинството, ако декларациите не се бяха озовали в една пазарска чанта на „Нордстром“, скрити под поставените най-отгоре за заблуда стари броеве на „Грижи за дома“; заради тази загуба в резултат на бойните действия чистачката започна сама да попълва декларациите си, като Инид само ѝ пишеше чековете, а Алфред объркано клатеше глава.

Съдбата на повечето от поставените в мазетата маси за пинг-понг е накрая да служат за други, по-отчаяни игри. След пенсионирането си Алфред иззе източния ѝ край за кореспонденцията си и финансовите си дела. В западния разположи малкия цветен телевизор, на който възнамеряваше да гледа местните новини от голямото си синьо кресло, но сега той беше изцяло затрупан от „Грижи за дома“, празнични кутии от сладки и натруфени, изработени от евтини материали свещници, които Инид така и не намираще време да занесе в магазина за втора ръка „Почти нов“. Масата за пинг-понг беше единственото поле, на което гражданската война се водеше открито.

В източния ѝ край калкулаторът на Алфред беше приклепен между кашпи с цветни мотиви, подложки за хранене, сувенир от „Епкът Сентър“ и инструмент за вадене на костилки на череша, който Инид притежаваше от трийсет години, но никога не беше използвала, докато в западния ѝ край Алфред – Инид така и не можеше да разбере по какви причини – беше натрошил на парчета един венец, направен от шишарки и боядисани със спрей лешници и бразилски орехи.

Вдясно от масата за пинг-понг беше работилницата, където се помещаваше металургичната лаборатория на Алфред. Сега там живееше колония неми пепелявосиви щурци, които, когато се подплашеха, се разпиляваха из цялата стая като шепа изтървани стъклени топчета, някои отскачаха под невъзможни ъгли, други падаха под

тежестта на обилната си протоплазма. Тези шурци се размазваха изненадващо лесно и после за почистването отиваха поне няколко салфетки. Инид и Алфред страдаха от множество тегоби, които смятаха за изключителни, прекомерни – срамни, – и шурците бяха една от тях.

Сивкав прах на зли магии и паяжини на черни уроци покриваха плътно старата електрическа пещ, стъклените с екзотичния родий, зловещия кадмий и неразрушимия бисмут, изписаните на ръка етикети, пожълтели от изпаренията на царската вода в шише със стъклена запушалка, тетрадката, в която последният ред, изписан от ръката на Алфред, беше отпреди петнайсет години, преди да започнат предателствата. Един най-обикновен, дружески настроен молив все още лежеше захвърлен на тезгяха, където Алфред го беше оставил преди десетилетие; отминалите години бяха пропили молива с враждебност. Азбестови ръкавици висяха на пирон под два сертификата на американското патентно ведомство, чиито рамки се бяха изметнали от влагата. Върху капака на микроскопа лежах големи люспи оронена от тавана боя. Единствените предмети в стаята, които не бяха покрити с прах, бяха люлката, кутия боя, няколко четки и няколко кутии от кафе „Юбен“, които, въпреки нарастващите обонятелни доказателства, Инид предпочиташе да не вярва, че са пълни с урина – защо съпругът ѝ би пикал в кутия от кафе, след като на по-малко от десет метра имаше толкова хубава малка тоалетна?

Вляво от масата за пинг-понг беше разположено голямото синьо кресло на Алфред. Креслото беше с дебела подплата, едва ли не царствено. Беше кожено и ухаеше на „Лексус“. На нещо модерно, медицинско и непроникливо, от което с едно бръсване на влажен парцал можеш да премахнеш миризмата на смърт, преди на него да седне следващият берящ душа.